

OP III Seminář č. 6

Odpovědnost v obchodně-právních vztazích

Milí studenti, příklady doneste na seminář již vypracované.

- 1) Společnost První Moravská úvěrová a.s. půjčila na základě smlouvy o úvěru částku 500.000,- Kč společnosti AZ bydlení s.r.o a to s úrokem ve výši 10% p.a.. Úvěr byl splatný 1.2.2013. AZ bydlení ovšem dosud vrátilo jen 200.000,- Kč (splaceno 10.1.), zbytek dluhu zaplacen nebyl.
  - a) Opakování – určete právní režim smlouvy.
  - b) Kvalifikujte právně situaci na straně AZ bydlení
  - c) Jaké nároky bude mít První Moravská úvěrová a.s. v důsledku tohoto porušení smlouvy?

Ve smlouvě o úvěru byla klauzule, kterou si pro případ prodlení se zaplacením dluhu nebo jeho části sjednaly smluvní strany „úrok z prodlení ve výši 15% p.a. z dlužné částky“.

- d) Jaká je zákonná výše úroku z prodlení a kde je upravena?
- e) Je možné si takto sjednat výši úroků z prodlení v obchodních vztazích? A v občansko-právních vztazích?
- f) Má věřitel nárok na úrok i úrok z prodlení nebo se vzájemně vylučují?
- g) Je možné vedle úroku z prodlení sjednat také smluvní pokutu? Je možné sjednat smluvní pokutu procentní částkou? (např. 0,05% za každý den prodlení nebo 20% p.a.)

Dejme tomu, že První Moravská úvěrová a.s. bude žádat poskytnutí náhrady škody, kterou vyčíslí na 200.000,- Kč. Škoda vznikla v důsledku toho, že První Moravská úvěrová a.s. se zavázala poskytnout do určitého data třetí osobě úvěr, ale neměla na to v důsledku nevrácení dluhu dostatek prostředků a proto vůči ní třetí osoba uplatnila nárok ze smluvní pokuty. Dlužník AZ bydlení s.r.o. se brání tím, že tuto škodu nezavinil, peníze na zaplacení neměl v důsledku druhotné platební neschopnosti a tím, že tuto škodu nemohl předvídat.

- h) Kde upravuje obchodní právo náhradu škody? Použijí se tato ustanovení jen na škodu vzniklou porušením kontraktuální povinnosti? Nebo také na škodu vzniklou porušením povinnosti uložené právním předpisem?
- i) Je možné žádat jen skutečnou škodu nebo i ušlý zisk?
- j) Je možné jako náhradu škody žádat zaplacení samotného dluhu (úvěru 500.000,- Kč).
- k) Jaké podmínky pro vznik nároku na náhradu škody stanoví obchodní právo? Jde o subjektivní nebo objektivní odpovědnost?
- l) Zhodnoťte nárok na náhradu škody v daném případě a námitky dlužníka.
- m) Pokud by v daném případě vznikl nárok na náhradu škody, poskytuje se vedle úroku z prodlení v plné výši?

Po dvou měsících od splatnosti přeci jen dlužník zaplatí část dluhu – ale jen 10.000,- Kč.

- n) Je věřitel povinen takové plnění přijmout?
- o) Dojde přednostně k úhradě jistiny dluhu, nároku na náhradu škody, úroku z prodlení nebo běžného úroku?

Dejme tomu, že společnost AZ bydlení se 27. 1. 2013 pokusila splnit zbytek dluhu – zjistila ovšem, že účet věřitele byl zrušen a již neexistuje, v sídle věřitele nelze nikoho zastihnout, věřitel nijak nereaguje na snahu dlužníka domluvit zaplacení dluhu.

p) Bude tato situace mít nějaký vliv na právní kvalifikaci shora popsané situace?

2) Mezi společností České prádlo s.r.o. a Oděvním družstvem Fídlarovice došlo k uzavření kupní smlouvy. Oděvní družstvo mělo do 21.10.2012 dodat 10.000 párů ponožek Českému prádlu s.r.o., které je mělo částečně prodat koncovým zákazníkům (spotřebitelům) a částečně jiným maloobchodům. Oděvní družstvo ovšem zboží včas nedodalo.

a) Opakování – jaký je režim této smlouvy?

b) Může České prádlo s.r.o. odstoupit od smlouvy?

c) Jaké budou důsledky odstoupení od smlouvy?

d) Co když už oděvní družstvo část zboží dodalo, ale následně došlo k odstoupení od smlouvy?

e) Co jsou to tzv. „fixní smlouvy“

3) Stavby Josef Novák (podnikatel fyzická osoba) se zaváže podnikateli autobusová doprava Prostějov a.s. smlouvou o dílo zhotovit stavbu vícepatrové garáže pro motorová vozidla. Dílo má být předáno 1.5.2012. V měsíci dubnu ale dojde k záplavám, v důsledku kterých byly práce na měsíc přerušeny. Následně došlo k obnovení prací, dokončení díla ale nastalo až 15.7.2012 Po převzetí díla Autobusová doprava Prostějov a.s. vyčíslí škodu, která jí vznikla pozdním dokončením díla na 200.000,- Kč (náklady za pronájem parkovací plochy pro vozidla, která měla parkovat v nových garážích). Stavby Josef Novák se brání tím, že k pozdnímu zhotovení díla došlo v důsledku živelné pohromy a tudíž že vznik škody nezavinil. Navíc argumentuje tím, že náklady za pronájem parkovacích ploch jsou nesmyslně vysoké.

a) Co je to „exkulpace“ a „liberace“?

b) Zhodnoťte nárok na náhradu škody ve shora uvedeném případě.

c) „Stavby Josef Novák“ se hájí tím, že zhotovením díla pověřila svého subdodavatele „Makačenko a syn, podnikatelé ve stavebních pracích“ a že tedy objednatel díla musí požadovat případnou škodu po tomto subjektu. Je taková námitka relevantní?

d) „Stavby Josef Novák“ se hájí tím, že prodlení vzniklo v důsledku toho, že objednatel neposkytl „stavební připravenost“, tedy, že když dorazili na staveniště dělníci, nebyl jim nejprve několik dní umožněn vstup na staveniště a posléze zjistili, že na místě stavby se nachází skládka pneumatik, kterou bylo potřeba nejprve odstranit před započítím prací. Zhodnoťte tuto námitku.

e) Může soud snížit (moderovat) náhradu škody?

Dále zaměstnanci zhotovitele při výstavbě poškodili sousedící objekt Autobusové dopravy Prostějov a.s tím, že došlo k zastříkání omítky betonem a místy jejímu popraskání. Objednatel díla žádá náhradu v penězích, zhotovitel chce omítku očistit a opravit.

f) Bude se škoda hradit v penězích nebo jinak?

Předpokládejme, že nárok na náhradu škody je skutečně pravý a platný v celém rozsahu 200.000,- Kč. Ve smlouvě o dílo byla také sjednána smluvní pokuta slovy „Smluvní strany si sjednávají pro každý jednotlivý případ porušení smlouvy povinnost uhradit druhé smluvní straně jednorázovou smluvní pokutu ve výši 50.000,- Kč.“

g) Je takové ustanovení platné? Má nějaké nedostatky? Bude náležet nárok na smluvní pokutu vedle nároku na náhradu škody? Je možné tuto situaci smluvně modifikovat? Jak?

Dejme tomu, že ve smlouvě bylo sjednáno ustanovení v tomto znění: „Smluvní strany se dohodly, že pokud některé z nich vznikne v souvislosti s touto smlouvou škoda, limituje se výše škody, kterou je povinna druhá strana povinna zaplatit částkou 20.000,- Kč).

h) Je takové ustanovení platné? Jaké jsou jeho důsledky?

i) Je možné obdobného důsledku dosáhnout i za pomoci jiných právních nástrojů?